

Áttételesen érvényesülő hatások a tehetséggondozásban résztvevő gyermekek szemszögéből

NTP-MTTD-18-0002

Az egész személyiséget érzékenyítő természettudományi játékok végigkísérték a tudás megszerzését. A környezeti nevelés szempontjából rendkívül fontosak az önismereti játékok is. Az, hogy a gyermek ismerje, elfogadja és szeresse önmagát. Hiszen csak akkor tud másokkal azonosulni, együtt érezni, csak akkor képes másokat (növényeket, állatokat és embereket) szeretni, megismerni, megvédeni, illetve úgy élni, hogy mások életét ne lehetetlenítse el. Nélkülözhetetlenek a folyamatos kapcsolatot biztosító kommunikációs, valamint kreativitást fejlesztő játékok. A kisfilm elkészítése során is ezek emelkedtek ki, a gyermekek a konstrukciós játékokat emelték ki. A lapbook készítése során is interaktív módon megelevenedtek az éves tevékenységek során megélt élmények, tudás. Az orientációs és kreatív képesség fejlesztése két rész célja közül az egyik, hogy elősegítse a tanulásban akadályozott tanulók térben és időben való tájékozódását. Megteremtette a természet és a társadalom által meghatározott törvényszerű, szabályszerű viszonyok (rendszerek, struktúrák, rangsorok stb.) közötti eligazodás értelmezésének feltételeit. A kreativitást fejlesztő javaslatokkal a divergens irányú gondolkodást kívánja megalapozni a vizuális és az akusztikus tevékenységek ilyen szempontú megközelítésével. A motiválásról is sokat tapasztaltunk, amely általában a tanulás pszichikai feltételeinek megteremtését jelenti. Ezt elértük többféle módon, feltűnő színű és formájú, az újdonság varázsával ható tárgy, jelenség bemutatásával, meglepetést, intenzív érzelmeket kiváltó helyzetek teremtésével.

Tapasztaltuk azonban, hogy motivációnk csak cselekvésbe ágyazottan lesz tartós és hatékony: a környezet „valódi” tárgyainak bemutatása (virágzó növény, termések, élő állatok), kirándulások, séták, élmények, tapasztalatok felidézése a témával kapcsolatos beszélgetésen, elbeszélésben, a környezet élő és élettelen tárgyainak, jelenségeinek megnevezése (növények, növényi részek, állatok és részeik, emberek és használati eszközeik), a környezet tárgyait, jelenségeit ábrázoló makettek, modellek bemutatása, a környezeti jelenségeket, élőlényeket tartalmazó könyvek, folyóiratok; fényképek, diapozitívok; dalok, zene-művek részletei, állathangok hangfelvételtől; játékok vagy játékos eszközök; versek, elbeszélések, a gyermekek

„EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

beszámolója korábbi élményeiről; Ezek mindegyikével éltünk a tehetséggondozás folyamán. Az információk feldolgozása során került sor az elemzésre, a fogalmak tartalmi jegyeinek feltárására, ekkor történt a lényeges jegyek, összefüggések felismerése, megismerése. Erre épült a valódi, alapos megértés, amely alapja a bevézésnek és felidézésnek. Az elemzés során történő analízissel és szintézissel feldolgozott ismeretek általánosítás és absztrakció során voltak illeszthetők be a már meglévők rendszerébe. Természetesen fontos volt a pontos helyük megtalálása ebben a rendszerben, tisztázva kapcsolatukat a rendszer többi elemével. A környező valóság sokféle helyszínen, minden érzékszervvel, változatos módszerekkel megtapasztalt tényeit elemezve alakultak a gyermekek ismeretei. A tapasztalt jelenségek feldolgozásának folyamatában nélkülözhetetlenek voltak a gondolkodási alpműveletek: állítás-tagadás, analízis-szintézis, összehasonlítás, azaz azonosítás és megkülönböztetés, általánosítás, absztrakció és konkretizáció; valamint a gondolkodási műveletek: általánosítás, meghatározás, felosztás, következtetés, bizonyítás és cáfolás, hipotézis és elmélet. A sajátos nevelési igényű gyermeknek fontos, hogy tapasztalataival minden elemet értelmezni tudjon.